

محراب

افہرقتی ، اجتماعی ، فلسفی ، تاریخی ، ادبی مجموعہ در
شیمدیلک اون بش کوندہ نشر اولونور

مندرجات :

- « اسلام ، ہدوار مونته » م ، شکیبہ ۱۹۴
« سید بطل غازی و دیژدنیس آقریتاس داستانلری » جامی ۱۹۷
« عبدالحق حامد بکک غیر منتشر مکتوبلری » ضیل خالہ ۱۹۷
« اسپور » زہنت ۱۹۷
« شیخ سہروردی و سیمیا کرلک » یوسف ضیا ۱۹۷
« حی بن یقطان ، ابن طفیل » رشید ۱۹۷
« سراب : قدریہ حسین — شرق : ملیحہ نوری — رفاقت : رفیق ملول — گوی مکتوبلرندن اوراچی : محمد صدق — خاطرہ کر : شرف کاظم — طوک سفر : حلمی ضیا .
« کتابیات : مطالب و مذاہب ، برغسون و قونفرانسلی ، ملیت نظریہ لری و ملی حیات ، دینی حیات
« درس لراوچی کتاب ، موضع علم کلام درس لری .

رومانه تفهیم

حی بن یقظان

۴

اولجه کندوسنده تجربه ایتدیکیچون جیلانی ده حسدن ، حرکتدن منع ایده جک برسبب
برمانع موجود اولدیغنی آکلادی اومانع ازاله ایدلیدیکی تقدیرده کسب عافیت ایتسی قابل

اولق فکربنه ذاهب اولدی . لکن
جیلانه عارض اولان عطالت یالکیز
عضوینه ، بر حاسه سنه دکل ، تکمیل
حواسنه تکمیل عضولرینه عارض اولمش
هپسی بردن عملدن ساقط اولمشدی .
بوندن بدنک ایچنده ، اعضادن هیچ
بریسنک کندوسندن مستغنی اولمایان
وبوتون اعضایی ایشله تان کوزدن نهان
بر عضو موجود اولدیغنی و آفتک
او عضو کلدیکیکی و او عضوک اصلحیه
سائر اعضانک فعالیت عودت ایده بیله .

مُرقی

آرتیق یتیشیر در دوالم یاشلری دینسین
اک غملی قادینلر کی خلیالی درینسک .
ماتمله کچن کونلره بیک قهقهه سینسین
اک غملی قادینلر کی خلیالی درینسک

* *

چهره کده بهارک آچیلان کلری صولش
عشق سکا بر کیزی کدر ، کیزی غم اولش
ماتمله یانان قلبکه کوز یاشلری دولش
اک غملی قادینلر کی خلیالی درینسک

— ملیح نوری —

جگنی ظن ایلدی و او عضوجسدک نرمه سنده صاقلی اولدیغنی تحری به قویولدی اووقته قدر
کورمش اولدیغنی حیوان لاشه لرینک قفا ، کوکس ، قارنلرندن ماعدا مجوف و ایچی بوش بر
عضوه مالک اولدقلرینی مشاهده ایتدیکیچون مرجع کل اولان عضوک انحق بواوچ عضودن
بریسینی ایچنده بولوندیغنه قناعت حاصل ایتدی و او بیله قیمتدار اولان عضوه مقرومحفظه اولمغه
لایق آنحق بواوچ عضوک اورتاسنده اولابیله جکمه حکم ایتدی و کندینه باقدی کوکسنده
بویله بر عضو بولندیغنی حس ایلدی . عین زمانده آینه ، آیاغنه ، قولاغنه ، بوروننه ،
کوزینه دقت ایدرکن اونلردن ایرلسنی قرض و تقدیر ایلک اونلردن مستغنی اولق امکاتی

حس ایدردی . اشبو فرضیه یی باشی
حقنده دخی دوشوندی . باشندن دخی
مستغنی اولق امکائی ظن ایلدی
کو کسنده موجود اولماسنی ادراک
ایتدیکی شیئه کلنجه ارنندن بر دقیقه
بیله آیرلمسنه امکان بولما یوردی و وحشی
حیوانلرله محاربه ایتمکده اولدینی
زمانلرده انلرک سطوتلرندن حمله لرندن
الک زیاده محافظه سنه اهتمام ایتدیکی شی
کو کسی ایدی . چونکه ایچنده اولان
قیمدار شیئه شعوری وار ایدی . بو
ایضاح اولونان اماره لردن آفته معروض
اولان عضوک کو کسی ایچنده بولندیغنه
قطعی صورتده قناعت ایتدی ، اوعضوه
ظفر یاب اولق وخسته لغنی ازاله ایتمک
املیله کو کسنی آچایی عزم و تصمیم
ایلدی لکن سوکیلی آنه سنک باشنه
کلن فلاکتدن دها بویوک بر خطایی
ارتکاب ایتمکدن ؛ بونک لهندن زیاده
علیمده اوله جفتدن قوقدی و احتیاطلی
داورانمخی دوشوندی . عجبا دیگر

دیوان ملول

چو یغنی زاده صدیقیه

رفاقت

نیاز و ناز ایله دیرلر کل و هزار اوپوشور
موقت اولسه ده هر فصل نو بهار اوپوشور

نیچون بئله اوپوشمز او ناز پرور عشق
جهانه شویله جه بر باقسه آشکار اوپوشور

کورر طرف طرف اولمش مسار و شوق ایله هپ
هر آفریده بی حد و بی شمار اوپوشور

یچنده بر کیجه سر مجلس طریده اوشوخ
کورندی دیده مه رقاص بی قرار اوپوشور

میان سفره عشرته شویله کوردم که
لب قدحله لب یار عشوه کار اوپوشور

خمار ایله سوزولوب بعضی قارشیلادججه
نکاه مست ایله چشمان هاله دار اوپوشور

« ملول » اوکا فری انسان کورنجه مست اولمش
کیدر بر او یله که بی صبر و اختیار اوپوشور
استانبول - ۱۳۴۲

رفقی ملول

حیوانلر ایچنده آنه سنه کلن فلاکتده دوچار اولوب صکره دن اسکی حالی بولان وار میدر؟ بویله سنه
هیچ راست کلمدیکنی کورنجه ارتق آنه سنک ده اسکی حالی اکتساب ایتمه سی احتمالنندن
مأیوس اولدی . لکن آنه سنک او افتزده عضوینی اله کچیردیکی تقدیرده آفتک ازاله بیله
اسکی حالی بولمسنه ضعیف براملی و ارایدی . انکچون در حال کو کسنی یارمنی و ایچنده کنی
تفتیش ایله مکی عزم ایلدی . سرت و کسکین طاش ، قورومش قامیش پارچه لرندن بیجا نه
بکزر شیر یابدی اونکله قابورغه کیسکرنی ایچنه آلان پرده یه قدر کیسکرنک اراسنده کی

آنی یاردی . او پرده بی غایت متین و دایاقلی کورنجه بویه محکم قلیفک آنجق آرامقده اولدیغی عضو شریفه محفظه اوله جغه ظن قوی حاصل ایلدی . او قلیفی آجدیغی تقدیرده مطلوبنه نائل اوله جغنی امید ایلدی او وقت قلیفی یارمق ایله اوغراشدی . آلات وادواتسز اولدیغی والندی کی الانک طاشدن قامیشدن عبارت بولندیغی چون آچاسنده کوچک چکدی . آلاتی دکیشدیرمه و کسکینلتمک مجبور اولدی قلیفی یارمق ایچون درلو درلو حیللر تدبیرلر قوللاندی اک نهابه آچه بیلدی و آق جکرینه تصادف ایلدی ، اوکجه ، ارادیغی عضوی بولدیغی ظن ایتدی ایسه ده آق جکرینک هر طرفی نؤیردی جویردی آفتزده اولان محلی اوندی ارادی لکن ایلك اول راست کلش اولدیغنه عضو انجق آق جکرک یاردیغی طرفده اولان نصفی ایدی او نصفک بر طرفه میلی اولدیغی کوردی . حالبوکه آرامقده اولدیغی عضوک طولاً جسدک اورته سنده اولسینی معتقد اولدیغی عرضاده اورته ده اولسی لازمه کلدیکنه دخی اعتقادی وار ایدی . اونک ایچون تحریسنه دوام ایلدی اک نهابه کوکسینک اورته سنده ، صوک درجه قوی بر قلیفه اورتولی ، صوک درجه متاسته بولنان آصقیرله باغلی و یاردیغی طرفدن آق جکرله چورلمش اولدیغی حالده یوره کنی بولدی و کندی کندینه بوسفر بوله بیلدیکم شوعضو ، او برطرفدن دخی یازدیغ طرفدن اولدیغی کی محفظه لی ایسه تام وسطده واقع اولور و ارادیغ شئ انجق بو اولدیغی محقق ایدر دیدی . باخصوص بونده مشاهده ایلدیکم وضعیتک شکک کوزلاکی ، طویلی واتنک قوی اولسی ، دیگر عضولرده مثلنی کورمدیکم محفظه لرله اورتولی بولندی کی خاصه لرده وار !

در عقب کوکسینک یارمش اولدیغی جهته مقابل اولان او برطرفده تحریاته باسلادی . اوجهته دخی قای ، قلیفلرله ، آق جکرله ، آتقیلرله محافظه لی اولدیغی کوردی . اونک ایچون قلبک عضو مطلوب اولدیغنه حکم ایلدی قلیفی آچغه قوی بولدی برچوق زحمت ، مشقت چکدکن ، بوتون اقتدارینی صرف ایتدکن نصره آچاییلدی . اونی قلیفندن جقه اردی تجویفسز اولدیغی کوردی . اوندی بللی برخسته لق اولوب اولدیغی تحری ایلدی هیچ برشی کورمدی والیه اونی قوتلیجه صیقدی و بوندن تجویفلی اولدیغی حس ایتدی وایشته ارادیغ و بوآنه قدر الده ابدی مدیکم مطلوب بو عضوک ایچنده اولمی دیدی او وقت قلیفی آجدی بریسی ، صاغ طرفده اولمق اوزرد ایکی کوز کوردی . صاغ طرفده اولان کوز طوکمش قانله درلو ایدی . صول طرفده کی ایسه ایچی بوم بوش ایدی و کندی کندینه دوشوندی : نیم ارادیغ شیک مسکنی انجق بوایکی حجر دن بریسی اولمی . لکن صاغ

طرفه کی حجره ده طوکمش قاندن بشقه برشی کورمیورم . حالبوکه بو قان بوتون جسد
 حال عطالته اوغرامدغه طوکامشدر . چونکه بو قان دیگر قانلر کی قان اولمقدن باشقه
 برشی دکلدر . دیگر قانلر ایسه جسدن آقدقنصکره طوکار صکره قورور . برده
 کوریورم که قان یالکز بر عضوه مخصوص دکلدر . سائر عضولرده دخی موجوددر .
 حالبوکه بنم آرادیم شیتک ولو بر آن اولسون کندوسندن استغنا اولنمیه حق اشبو عضوه
 مخصوص اولسی اقتضا ایدر و تحریاتم آنجق اوئی الله ایتک ایچونددر . چوق دفعه وحشی
 حیوانلر طرفندن یاره لاندیم زمان بندن چوق قان آقدیغی حالده بکا هیچ زیانی اولمیور ،
 هیچ برعضویمی حال فعالیتدن تعطیله اوغرا تمایوردی . شو حالده آرامقده اولدیغی شی
 بو حجره ده دکلدر . صول طرفه کی حجره بی ایسه بوم بوش کوریورم و بوتون بوتون
 فائده سز اولدیغنه ده قناعت کتیره میورم .

چونکه هر هانکی برعضو اولورسه اولسون مطلقا کندوسنه مخصوص بر ایش ایچین
 اولدیغی کوریورم . شمدی نصل اولورده بو بوش حجره مشاهده ایتدیکم بونجه شرفیله
 برابر باطل وفائده سز اولور . هیچ شبهه ایتمه یورم که آرامقده اولدیغی شی بو حجره ایچنده
 ایش اورادن چیقمش اوئی تخلیه ایش اوئندنصکره اشبو جسد عطالت کلش ادرا کدن
 حرکتدن دوشمشدر . آرتق او ، جیلانک جسدی صاعلام ، پارچه لهنه مش ایکن قلبک
 صول طرفه کی کوزده ساکن اولان شیتک اورادن چیقدیغی کورو بجه بدنک بویله
 خرابیته دوچار اولدقن و پارچه لندقنصکره بر ده ها اورایه عودت ایتمه چکنه قناعت
 حاصل ایلدی . نزدنده بدنک قیمتی قالمادی . قیمت آنجق برمدت بدنده اختیار اقامت
 ایتدکدنصکره اورایی ترک ایدن شیده اولدیغی ادراک ایتدی و بوتون فکری او شیئه
 حصر ایلدی . شیمدی عجا او نه در ؟ نصل برشیدر ؟ اوئی جسد ربط ایدن نه در ؟ و عجا
 نریمه کتیدی ؟ چیقارکن هانکی قابودن چیقدی ؟ ایسته مه بهرک چیقدیسه اوئی یرندن
 اویناتان و چیقما سنه اجبار ایدن اسباب نه در ؟ کندی خواهشی کندی اختیار یله چیقدیسه
 اوئی بدنن استکراه ایتدیرن ، بدنن صفوتان نه در ؟! دیه کندی کندی نه در ؟
 سؤلر ایراد ایتکه باشلادی ، فکری داغیلدی ، شاشا قالدی و جسدن بوتون بوتون نفرت
 ایتدی و اوئی آتدی . کندوسنه آجیان ، اوئی آمریرون ، شفقت قوجاغنه آلان ؛ جسد
 اولدیغنه ، آنجق جسدی مأوی ، مسکن اتخاذ ایدوب صکره دن ترک ایدن شی اولدیغنه
 و جسدن صدوری ظن اولنان ایشلرک کافه سی اوشیدن صادر اولدیغنه و جسدک آنجق

وحشی حیوانلرله مقابله ایچون تدارك ایتدیکی عصاکی او شی ایچون بر آلت حکمنده اولدیغنه ، خلاصه بر آلتدن باشقه برشی اولدیغنه حکم ایلدی اوندن صکره بدن علاقه سنی کسیدی بوتون همتی ، غیبتی بدن ایشله بن اوشیئه صرف ایتدی واونی اکلایمقدن باشقه برشیده شوقی قالمادی . آرتق بدن ده تعفن ایتکه باشلامشدی . اطرافه فناقا قوقولر داغیلوردی . بوسبیله بدنه نفرتی زیاده لشدی . حتی کورمه سنی بیله آرزو ایتکه باشلادی . بوسیرالرده ایکی قارغانک دوکشمکده اولدقلری کوزینه ایلشیدی بونلرک بری دیگرینی اولدوردی . دیری قالان ، آشنه آشنه یرده بر چوقور قازدی اولدوردیکی آرقداشی ایچنه آتدی اوستنی طوپراقنه اورتدی . بونی کورونجه کندی کندینه اوقارغه اولدوردیکی آرقداشی تومک خصوصنده نه کوزل بر تدبیر قوللاندی . حالبوکه آنه می کومک ایچون بویله بر تدبیر بکا دها یاقیشیقلی ایدی دیدی . وهان بر چیقور قازدی ایچنه جیلانک لاشه سنی آتدی واوستنی طوپراقله اورتدی .

اوندن صکره جیلانک جسم دینی حرکت کترین شیئی دوشونمکه دالیدی نه اولدیغنی بر درلو آکلایه مدی شوقدرکه جیلانلری تکر تکر نظر تدقیقدن کچیریوردی وهیسی آنه سنک شکنده ، صورتنده کوردی اونلری حرکت کترین شیئک دخی آنه سنی تدبیر و تحریک ایله ینشی کی برشی اولماسی ظنی حاصل اولدی و آنه سنه بکزدکلر ایچون اونلری سومکه باشلادی اونلرله آلفت پیدا ایتدی . بر زمان بویله قالدی حیوانلرک ، اوتلرک انواعنی تدقیق ایدردی هر بر نوع حیوانک هر بر نوع نباتک بر چوق افرادی اولدینی کی کندو سنک ده البته بر چوق افرادی مشتمل بر نوعدن بر فرد اولمق احتماله ذاهب اوله رق کندی نوعدن کندیسنه بکزر بریسنه تصادف ایتک املیه جزیره نک تکمیل ساحلارینی دولاشدی بوتون املی بوشه چیقدی کندیسنه بکزر هیچ برشی بولامادی .

دکز ، هر طرفدن جزیره یی احاطه ایتدیکیچون دنیاده او جزیره دن باشقه بر یر موجود اولدینی اعتقادنده ایدی کونک برنده اتصاله جزیره ده بولنان اورمانلرک بر گوشه سنه آتش دوشدی علوینک عکس ضیایی کوزینه ایلشیدی آتشک بولوندینی یره قدر کتیدی یاقیندن آتشی کوردی مدهش بر منظره . . . او وقته قدر کورمسنی اعتیاد ایتدیکی بر مخلوق کوردی اوزون بر مدت آتشدن حیرت ایچنده قاله رق بولوندینی یرده توقف ایلدی صکره یواش یواش آتسه یاقینلاشدی آتشک پارلاق ضیاسنی ، هر راست کلدیکی چوبلری اوتلری هان یاقوب آتسه قلب ایتدیکی کوردی بو خصوصده کی حیرت وفرط

تعجبیدن و جناب حَقِّ کندی خلقت و طبیعتند یار آیدینی قوتدن ، جسارت آلاق
 آتسه الی اوزاتمق و اوندن بر مقدار آلمق ایسته دی آلی آتسه طوقوندرنجه الی یاندی
 آتشی آووجه آلمغه مقتدر اولامادی . هنوز طوتوشمش لیکن دها بر طرفی یانماش
 اودون پارچه لرندن بریسی آلمسی عقل ایتدی . تجربیسی یاپدی ، اوپله بر پارچه اودون
 آلدی مسکن اتخا ذیلدیکی یره قدر کوتوردی ، اوندن اول سکنی ایچون بر مغاره اتخاب
 ایتشدی اوراده بارینیردی آتشی کوزل برشی بیلدیکندن و اندن متعجب اولمسندنطولایی
 کیجه کوندوز اودون ، یونغه یاقغه دوام ایدردی و کیجه لری اوکا دها زیاده اهتمام
 ایدردی چونکه آتش ؛ ضیا و یرمک ، ایصتمق خصوصلرنده کونش یرینه قائم اولوردی
 اوکا صوک درجه مبتلا اولدی و اووقته قدر کورمش اولدینی شیلرک اک شرفلیسی اولدیفغه
 معتقد اولدی اونک دائمجا جهت علوه حرکت ایتمکده اولدیفنی کوردیکنندن مشاهده
 ایلدیکی اجرام سماویهدن اولسی ظنی حاصل اولدی و هرشی حقنده قوتنک درجه تأثیرینی
 تجربه ایدردی . راست کلدیکی هرشیدن ایچنه آتاردی . ایچنه آتدینی شینک یانمغه قابلیت
 واستعدادینه کوره کیمیمی ، هان ، کیمیمی ، تدریجاً یاناردی . آتسه آتدینی اشیا
 آراسنده دکزک ، ساحله آتمش اولدینی حیوانات بحریه دن بریسی تصادف ایلدی قیزاروب
 یاغی آقایه باشلانجه یمکه اشتها سی کلدی بر آزیخی یدی و خوشنه کیتدی اوندن آتیمه سی
 عادت ایدندی ، صوکر قره و دکز حیوانلرینی آلامق ایچون حیللر تدبیرلر ، دوشوندی
 آلامقده کسب مهارت ایلدی یاننده آتشک شرفی آرتدی ، زیرا اووقته قدر آینه کچمه یین
 نفیس یمکلری آتش واسطه سیله اله ایده بیلدی . آتشک بو صورته آیی و مفید تأثیراتی
 و هرشیئی تحلیل ایچون قوت و اقتدارینی کوردیکنندن افراط دینله جک درجه ده آتسه
 اولان میل و محبتی کوکله شنجه کندیسینی بویودوب و اوکا آنلاک یاپان جیلانک قلیندن
 هجرت ایدن شینک اشبو موجودک نوعندن ویا جنسندن بر فرد اولدیفنی عقلنده یرلشدی .
 حیوانلرک بدنلری یشادقلری مدتجه صیجاق ، اولد کدنصکره صوغوق اولمسيله نظرنده
 بوزهنیتی قوت بولدی و کوریوردی که بتون بو حاللر ثابت و دائمی ایدی انتظامنه هیچ
 خلل کلزدی . جیلانندن یاردیفنی موضع حداسنده کندوسنده ده کوکسی آلتنده شدت
 حرارتی حس ایدردی . کرک اولمش و دیری حیوانلرده و کرک کندوسنده اطرادینه خلل
 عارض اولمایان شو حاللر نفسنده یرلشد کدنصکره عقلنه شو ملاحظه کلدی : اکر دیری

بر حیوان طوتارسم و دیری اوله رق قلبی آچارسم آنه مک قلبی آچار کن کوردیکم
 حجره بی او حیوانده ؛ حجره ده ساکن اولان شیدن دولی کورر و آتش جوهرندن اولوب
 اولمادیغنی و ازنده ضیا و حرارتدن اثر اولوب اولمادیغنی تحقیق ایتمش اولورم دیدی .
 همان بر حیوان آلامغه چیقدی و موفق اولدی . آله ایتدیکی حیوانک الی ، یاغنی محکمجه
 باغلادی آنه سندن یاردیغنی یرینی یاردی قلبی بولدی صول جهتی آجدی آنه سنککیندن بوش
 بولدیغنی حجره بی بیاض سیسه بکزر بخارلی هوا ایله دولو کوردی ایچنه پارماغنی صوقدی ، یا قاجق
 قدر صیجاق بولدی و حیوان در حال اولدی . او وقت اوصیجاق بخارک شو حیوانی یا شانیدیغنی
 واش-خاص حیوانک هر برینک قلبنده بویه بر بخار موجود اولدیغنی و حیواندن او بخار
 آیرلیدی زمان اوله جکفی اکلادی . صوکر اکندیسنده حیوانک سائر اعضا لرینی ، ترتیبی ،
 وضعیت لرینی ، کیفیت و کمیت لرینی ، بعضیلرینک بعضیلرینه کیفیت ارتباطی ، حیات لرینی ادامه
 ایچون اوصیجاق بخاردن فصل استفاده ایلکده اولدقلرینی و بخارک دوام ایتدیکی مدتیجه
 فصل بقا بولدیغنی و نیچون نوکنم دیکنی تدقیق و تحقیق ایتک آرزوسی او یاندی . صایدیغمز
 شوشیلری استقراء و تتبعه باشلادی . دیری ، اولو الینه کچن حیوانلری تشریح ایلدی و هپسینی
 نظر تدقیق و امعانندن کچیردی علم تشریح حیواناتده اوله بر درجه یه قدر یوکسلدی که کبار
 طبعیون مرتبه سنی بولدی .

حیوانلرک هر بری بر چوق اعضا یه ، درلو درلو حس و حرکه یه مالک ایه ده بونلر ،
 بر منبع واحد دن منبعث اولوب اورادن سائر اعضا یه سرایت ایچون انقسامه اوغرایان روح
 واسطه سیله واحد عد اولنور . بوتون اعضا روحک یا خادمیدر یا واسطه تبلیغیدر . بدنی
 تدبیر و تصرف ایتک خص-وصنده روحک وضعیق درلو درلو أسلحه واسطه سیله دشمنله
 محاربه ایدن و یا بالجمله قره و دکز حیوانلری آلامق اعتیاد ایدن کیمسه ، وضعیتنده در .
 محاربه ده استعمال ایتدیکی سلاح یا مدافعه ایچون و یا تجاوزه کچمک ایچون اولور . صید
 آلترینک دخی بر قسمی دکز حیوانلرینی اولامغه ، بر قسمی قاره حیوانلرینی اولامغه
 آلورر . تشریح حیواناته مخصوص آلتر دخی بر قسمی یارمق دلمک ایچون در . بدن ایه
 واحد در اشبو آلتر لری هر بری صالح اولدقلری شینه اوندن ایستلیدیکی غایه و مقصده کوره
 مختلف صورتده قولالانیر و ایستدیکی کبی تحریک ایدر . - یتمه دی -
 بابان زاده